

Załącznik do uchwały nr XXXI/210/20

Rady Gminy Łądek

z dnia 25 listopada 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY ŁĄDEK
NA ROK 2021**

GMINA ŁĄDEK

ŁĄDEK - LISTOPAD 2020

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWA PRAWNA.....	5
III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W GMINIE ŁĄDEK.....	6
IV. CELE PROGRAMU	10
Cel główny:.....	10
1.Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:	10
2. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:.....	10
3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:	10
4.Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:	10
5.Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:	11
6.Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:.....	11
V. ZADANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI	12
1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych.	12
2. Udzielanie rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	13
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	15
4. Profilaktyka problemów związanych z używaniem narkotyków.....	15
5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych zajmujących się rozwiązywaniem problemów dotyczących narkomanii.	16
6. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:	16
7. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu i narkotyków.....	16
VI. ADRESACI DZIAŁAŃ PROGRAMU	17
VII. WSPÓLREALIZATORZY ZADAŃ:	18
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	19

I. WPROWADZENIE

Wśród problemów społecznych w Polsce te związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Alkohol jako produkt jest legalnym towarem rynkowym, ale ponieważ powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który poprzez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

Zespół uzależnienia od alkoholu – nazywany zamiennie chorobą alkoholową, polega na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Cechą charakterystyczną jest to, że nawet po dłuższym okresie czasu utrzymywania abstynencji może pojawić się zjawisko nawrotu symptomów uzależnienia. Uzależnienie od alkoholu jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym picu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci.

Jako proces patologiczny szkodzi zarówno osobie uzależnionej, jak i jej najbliższemu otoczeniu. Do głównych czynników powodujących powstawanie uzależnienia od alkoholu można zaliczyć uwarunkowanie genetyczne, osobowościowe, społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia.

Brak prawidłowych wzorców i negatywny wpływ środowiska powoduje, iż niepokojący jest fakt związany z nadużywaniem alkoholu przez dzieci i młodzież pomiędzy 15 a 18 rokiem życia. Według szacunkowych obliczeń, ok. 2%-3% populacji w Polsce stanowią osoby uzależnione od alkoholu, dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika jest w kraju ok. 4%, a dzieci z rodzin z problemem alkoholowym – ok. 3%. W Polsce z powodu alkoholu umiera rocznie ponad 10 000 osób.

Trudno wyliczalne są straty w sferze psychologicznej i emocjonalnej, jakie wywołuje alkohol w rodzinach. Na uwagę zasługuje fakt, iż szkody, jakie są powodowane przez nadużywanie alkoholu wykraczają szeroko poza sferę osoby pijącej, dotyczą całego jej otoczenia. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec spożywania napojów alkoholowych.

Nadużywanie alkoholu nie ogranicza się tylko do szkód osób uzależnionych, lecz dotyczy także członków rodzin. Członkowie z najbliższego otoczenia osoby uzależnionej żyją w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną występowania u nich zaburzeń związanych z przystosowaniem, określanym mianem współuzależnienia. Współuzależnienie nie jest

chorobą, ale zespołem nieprawidłowego przystosowania. Osoby współuzależnione wymagają leczenia i mogą uzyskać poprawę stanu zdrowia psychicznego, jeśli skorzystają z pomocy terapeutycznej oferowanej im w placówkach odwykowych.

Kolejną grupą osób dotkniętych skutkami choroby alkoholowej są dzieci żyjące w rodzinach, gdzie jedno lub oboje rodziców nadużywa alkoholu. Stanowią one, podobnie jak osoby współuzależnione 3% populacji. Dzieci te żyją w silnym stresie oraz doświadczają poczucia niepewności i obaw o przetrwanie i bezpieczeństwo rodziny. Często są świadkami lub ofiarami przemocy. Jak pokazują statystyki, zdecydowana większość alkoholików dosyć wcześnie zaczynała pić alkohol. Należy więc zadbać o to, by wśród młodzieży prowadzić działalność profilaktyczną, zgodną z celami operacyjnym 2, Narodowego Programu Zdrowia.

Narkomania należy do najpoważniejszych problemów społecznych ostatnich lat. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w kontekście chorób zakaźnych, tj. HIV, zakażenie wirusem żółtaczki typu B i C, infekcje przenoszone drogą płciową, gruźlica.

Szczególnie niepokojące jest zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób mających kontakt ze środkami uzależniającymi. Wśród młodzieży panuje błędny pogląd, że krótkotrwałe i incydentalne zażywanie narkotyków nie jest szkodliwe dla zdrowia i nie prowadzi do uzależnienia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Łądek na 2021rok, zwany dalej Programem, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r., poz. 2277z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, zawarte w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019r. poz.852z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;2,,Narodowy Program Zdrowia na lata 2016–2020” www.mz.gov.pl/zdrowie-i-profilaktyka
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

II. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną działań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce stanowi ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.). Ustawa ta określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa również źródła finansowania tych zadań.

Obowiązek corocznego uchwalania niniejszego Programu wynika wprost z art. 41ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277z późn. zm.). Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz.852z późn. zm.).

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Łądek na 2021 rok zgodny jest z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i konstruowany w oparciu o Rekomendacje do Realizowania i Finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2021 r. wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W GMINIE ŁĄDEK

Działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Łądek w roku 2019 i 2020.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łądku w roku 2019 zleciła wykonanie diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Łądek. Badaniami objęto dorosłych mieszkańców gminy, uczniów szkół podstawowych oraz osoby prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych;
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

1. Uchwały i zarządzenia dot. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W 2018 roku Rada Gminy podjęła uchwały:

- uchwałę nr LXVI/368/18 w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Łądek,
- uchwałę nr LXVI/367/18 w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Co roku podejmowana jest uchwała w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Rynek napojów alkoholowych.

- liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) - 39
- liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) - 2
- w roku 2019 i do dnia 31.10.2020 r. nie podjęto decyzji o cofnięciu zezwolenia
- w roku 2019 i do dnia 31.10.2020 r. wydano 5 decyzji o wygaśnięciu zezwolenia; 5 decyzji z powodu likwidacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych;

Na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w roku 2019 na terenie Gminy Łądek kształtowała się w następujący sposób:

Do 4,5% (oraz piwo)	Od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	Pow. 18%	Razem
1.312.875,46 zł	168.700,93 zł	1.814.999,00 zł	3.296.575,39 zł

3. Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zgodnie z zarządzeniem nr 69/2020 Wójta Gminy Łądek z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany składu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w skład Komisji wchodzi:

1. Barbara Siwek – przewodnicząca komisji
2. Karolina Rewers – z-ca przewodniczącego komisji
3. Daria Nowak – sekretarz komisji
4. Monika Szczepaniak – członek komisji
5. Emil Wojtczak – członek komisji.

Do komisji nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.

Do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego skierowano 1 osobę.

Członkowie komisji w roku 2020 uczestniczyli w 5 szkoleniach podnoszących kompetencje.

4. Punkt konsultacyjno-informacyjny.

GKRPA zapewniła możliwość konsultacji osobom potrzebującym pomocy w Punkcie

Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Podejmowano działania psychologiczne i terapeutyczne w zakresie niesienia pomocy osobom potrzebującym. Psycholog pełnili dyżury zgodnie z zawartą umową. Terapeuta udzielał pomocy terapeutycznej na zasadzie współpracy z NFZ.

5. Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.

Na terenie Gminy Łądek w roku 2019 i 2020 przeprowadzane były warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, jak również dla rodziców i nauczycieli. Profilaktyka prowadzona na warsztatach miała na celu przedstawienie rodzajów uzależnień, sposobów przeciwdziałania różnym uzależnieniom, a także utrwalaniem dobrych postaw moralnych.

Gmina Łądek w roku 2019 i 2020 w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych współpracowała z organizacjami pozarządowymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi w postaci organizowania wspólnych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki szkolnej i środowiskowej.

Określone w programie jednoznaczne, czytelne zasady i procedury pozwalają na kompleksową współpracę samorządu z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na zasadzie partnerstwa i wyrażają intencję realizacji ustawowych zadań przypisanych gminie w ścisłym współdziałaniu z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

Dzielnicowi współpracują z placówkami oświatowo - wychowawczymi, jak również z poszczególnymi organami administracji samorządowej jak np. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Podejmowane są działania w celu ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół.

6. Komisariat policji

Poniższa tabela przedstawia dane pozyskane od Policji w roku 2019 dotyczące problemów społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu.

Liczba nietrzeźwych osób nieletnich zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domów rodzinnych	0
Liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	18

Dzielnicowi realizują zadania w ramach Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie . W ramach tych programów podejmowano działania profilaktyczne we współpracy ze szkołami, instytucjami powiatowymi, gminnymi oraz stowarzyszeniami. Współpraca ze szkołami polegała przede wszystkim na organizowaniu prelekcji i spotkań z dziećmi i młodzieżą, spotkań z dyrekcją placówek oraz pedagogami i psychologami. Organizowano wspólne przedsięwzięcia na rzecz poprawy bezpieczeństwa uczniów i przedszkolaków oraz zwiększeniu ich świadomości w zakresie zachowań zgodnych z prawem i unikania zachowań ryzykownych w różnych dziedzinach życia. Razem z placówkami oświatowymi organizowane były również warsztaty dla rodziców odnośnie praw i obowiązków dzieci, rodziców oraz szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

Działania profilaktyczne kierowane są również do osób starszych zrzeszonych w ramach Łądkowskiego Uniwersytetu III wieku oraz Klubu Seniora + w Ciężeniu. Działania kierowane do tej grupy polegają na przeprowadzaniu prelekcji i spotkań z przedstawicielami różnych instytucji w celu uświadomienia skutków nadużywania alkoholu oraz innych środków odurzających.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Celem głównym Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Łądek oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych i terapeutycznych.

1. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:

- 1) koncentrowanie i kompleksowość działań we wszystkich środowiskach (przedszkola, szkoła, rodzina, środowiska rówieśnicze) oraz wzmacnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka;
- 2) doskonalenie i integrowanie treści programów profilaktyki problemowej zapobiegającej szerokiemu spektrum zachowań ryzykownych;
- 3) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych;
- 4) monitorowanie działań profilaktycznych;

2. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

- 1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna;
- 2) promowanie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie, festyny, imprezy dla mieszkańców Gminy Łądek, zajęcia integracyjne, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży;

3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:

- 1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży;
- 2) działania służb oraz innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych oraz poprzez kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim;

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

- 1) udzielanie pomocy psychologicznej i terapeutycznej w Punkcie Konsultacyjnym;

5. Zwiększanie dostępności pomocy rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:

- 1) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin uwikłanych w przemoc w rodzinie i sytuacje kryzysowe w Punkcie Konsultacyjnym;
- 2) prowadzenie programów i konsultacji edukacyjnych służących zwiększaniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych;
- 3) monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych pomocą oraz procedurą „Niebieskiej Karty”, w których występuje również problem uzależnienia;

6. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:

- 1) udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Programu;
- 2) współdziałanie z instytucjami i organizacjami w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań;

V. ZADANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI

1. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych.

Uzależnienie od alkoholu to zachowanie związane z pićm oraz zaczynające dominować nad innymi zachowaniami, które miały poprzednio dla osoby większą wartość. Osoby uzależnione bronią się przed leczeniem odwykowym, ponieważ nie mają świadomości, że są chore. Wiedzą, że piją za dużo, za często, w nieodpowiednich sytuacjach inaczej niż planują, ale równocześnie znajdują usprawiedliwienia takiego sposobu spożywania alkoholu i głęboko wierzą, że mogą samodzielnie zapanować nad swoim pićm.

Uzależnieni uważają, że przyczyną ich pićcia są inni ludzie, sytuacje, zdarzenia, los. Boją się, że spotkanie z terapeutą, psychologiem, psychiatrą skończy się rozpoznaniem uzależnienia co nieuchronnie zaowocuje rozstaniem się z alkoholem i nie potrafią sobie wyobrazić swojego życia bez alkoholu.

Najbardziej skuteczną metodą leczenia jest psychoterapia, jeżeli pacjent spotyka się indywidualnie ze swoim terapeutą i równolegle uczestniczy w spotkaniach grupy terapeutycznej i innymi pacjentami uzależnionymi od alkoholu.

W zdrowieniu z uzależnienia największy sukces osiągają osoby, które leczenie w programach psychoterapii uzależnienia realizowanych w placówkach odwykowych łączą jednocześnie z aktywnym uczestnictwem w grupach samopomocowych. Samo uczestnictwo w mitingach AA czy spotkaniach w klubie abstynenta najczęściej nie wystarcza, aby skutecznie poradzić sobie z uzależnieniem.

W naszej okolicy jest możliwość brania udziału w mitingach.

Punkty konsultacyjne pełnią ważną rolę w lokalnym systemie pomocy, jednak do ich zadań nie należy prowadzenie psychoterapii osób uzależnionych, która jest zbiorem świadczeń zdrowotnych, a te udzielane są wyłącznie przez podmioty prowadzące działalność leczniczą. Zatem punkty konsultacyjne nie są (i nie mogą być!) alternatywą czy konkurencją dla placówek leczenia uzależnień.

Obecnie oferta punktów konsultacyjnych stała się bardziej interdyscyplinarna, a ich zadaniem jest zdiagnozowanie problemów całej rodziny i zaplanowanie pomocy dla wszystkich jej członków (dorosłych i dzieci). W przypadku podejrzenia występowania uzależnienia właściwą formą pomocy jest skierowanie do placówki odwykowej. Przykładem interdyscyplinarności porad jest sytuacja, w której do punktu zgłasza się żona w sprawie pijącego

męża. Konsultant powinien podjąć próbę zdiagnozowania innych problemów, jakie mogą występować w tej rodzinie np. przemoc, zaniedbywanie dzieci, problem pijących nastolatków, ubóstwo. W związku z tym osoby dyżurujące w punkcie konsultacyjnym muszą być interdyscyplinarnie przeszkolone w zakresie różnych zjawisk, które występują w rodzinie z problemem alkoholowym oraz możliwych do zaproponowania rozwiązań. Powinny posiadać umiejętności w zakresie udzielania pomocy psychologicznej (nawiązanie kontaktu, przeprowadzenie interwencji kryzysowej, udzielenie wsparcia, motywowanie, poradnictwo) oraz mieć wiedzę na temat:

- picia szkodliwego, uzależnienia, współuzależnienia, sytuacji dzieci w rodzinie alkoholowej;
- zjawiska przemocy w rodzinie, problemów pijących nastolatków;
- bazy adresów i ofert profesjonalnych placówek pomocowych na terenie powiatu i województwa.

Zadania punktu konsultacyjnego:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu),
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

2. Udzielanie rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym.

Nadużywanie alkoholu wpływa niekorzystnie na życie wszystkich członków rodziny. Dzieci mające pijących problemowo rodziców przeżywają zdecydowanie więcej – niż ich rówieśnicy – trudnych sytuacji i emocji: leku, napięć, wstydu, odrzucenia, samotności.

W związku z nieprzewidywalnością zachowań rodziców, często zmianą ich nastrojów i wzajemnych relacji, atmosfera ciągłego zagrożenia i napięcia w rodzinie, nie czują się w domu pewnie i bezpiecznie. Nie zawsze znajdują oparcie w dorosłych. Są świadkami, a czasami ofiarami przemocy. Doświadczają wielu psychicznych urazów.

Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym potrzebują bezwzględного oparcia, poczucia stałości i bezpieczeństwa przynajmniej za strony jednego z rodziców. Psychiczne opuszczenie, brak wsparcia i przewlekłe cierpienie mogą wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie w życiu dorosłym.

Efektami doświadczeń wyniesionych z życia w rodzinie z problemem alkoholowym mogą być pewne ustalone schematy zachowań i reakcji emocjonalnych, które utrudniają osiągnięcie zadowolenia i satysfakcji z życia, a zwłaszcza nawiązywanie bliskich relacji z innymi ludźmi w dorosłym życiu. Powstały na tym tle zespół zaburzeń przystosowania nazywany jest przez terapeutów syndromem dorosłego dziecka alkoholika (DDA).

Nadmierne picie alkoholu przez osobę bliską wywiera negatywny wpływ na wszystkich członków rodziny i rodzi bardzo poważne konsekwencje zdrowotne, psychologiczne, społeczne i materialne. Prowadzi do dezorganizacji rodziny, a nawet czasem do jej rozpadu. Aby lepiej poradzić sobie z trudną sytuacją, członkowie rodziny mogą skorzystać z pomocy psychologicznej świadczonej w placówkach terapii uzależnień, których zadaniem jest leczenie osób uzależnionych, ale również wspieranie osób cierpiących z powodu picia swoich bliskich.

Na polu rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych wśród wielu grup zajmujących się tą problematyką jednymi z najważniejszych są ruchy abstynenckie. To one niejednokrotnie stanowią ważne miejsce promowania zdrowego i trzeźwego stylu życia w społeczności lokalnej. Są też ważnym miejscem pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

Powyższe zadanie realizowane jest w Gminie Łądek poprzez:

- finansowanie lub dofinansowanie działalności świetlic opiekuńczo - wychowawczych i innych struktur dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- dofinansowanie wybranych programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i problemem przemocy,
- współdziałanie w zakresie procedury Niebieskiej Karty,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dzieciom - ofiarom przemocy oraz ich rodzinom,

- dofinansowanie programów terapeutycznych dla dzieci - ofiar przemocy,
- finansowanie wyjazdów i kolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie.
- organizowanie różnych form wypoczynku z programami niwelującymi zachowania ryzykowne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, pochodzących ze środowisk zagrożonych problemami społecznymi związanymi z używaniem alkoholu i przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze: koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do podejmowania innych zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne.

Powyższe zadanie realizowane będzie poprzez:

- finansowanie rekomendowanych programów profilaktycznych (lista programów na stronach Ośrodka Rozwoju Edukacji, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w szkołach podstawowych,
- wspieranie edukacji rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji dzieci oraz kształtowaniu atmosfery społecznej negującej nadmierne używanie alkoholu,
- finansowanie szkoleń dla grup zawodowych zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie – nauczycieli, pedagogów, psychologów, policjantów itp.
- organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków GKRPA i osób aspirujących do pracy w komisji,
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

4. Profilaktyka problemów związanych z używaniem narkotyków.

Powyższe zadanie realizowane jest w Gminie Łądek poprzez:

- Organizowanie i sfinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania

problemów narkomanii dla członków komisji, pedagogów szkolnych, nauczycieli wychowawców, osób pracujących z młodzieżą,

- Dofinansowanie rekomendowanych programów profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych w zakresie zapobiegania narkomanii.

5. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych zajmujących się rozwiązywaniem problemów dotyczących narkomanii.

Powyższe zadanie realizowane jest w Gminie Łądek poprzez:

- Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Słupcy w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o policji i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Wsparcie merytoryczne i finansowe przy realizacji działań profilaktycznych.
- Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

6. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi w rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy w rodzinie:

- organizowanie konkursów na realizację zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.
- prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania i usuwania skutków problemów uzależnień,

7. Podejmowanie działań na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu i narkotyków.

- Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

VI. ADRESACI DZIAŁAŃ PROGRAMU

Program adresowany jest głównie do:

1. mieszkańców Gminy Łądek,
2. dzieci, młodzieży i ich rodzin,
3. kadry pedagogicznej szkół, wychowawców przedszkoli, pedagogów oraz psychologów szkolnych,
4. organizacji pozarządowych,
5. lokalnych instytucji działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień,
6. osób uzależnionych oraz pijących szkodliwie i ryzykownie oraz ich rodzin,
7. pozostałej społeczności lokalnej.

VII. WSPÓŁREALIZATORZY ZADAŃ:

Za realizację programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy, który podejmuje działania przy pomocy:

1. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Zespołów Szkolno-Przedszkolnych i Szkoły Podstawowej z terenu Gminy Łądek.
3. Organizacji pozarządowych.
4. Innych podmiotów, którym zlecane są zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
5. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku.
6. Policji.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie Gminy Łądek, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu Gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz w rozdziale 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

2. Zgodnie z art. 18.2 cytowanej ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację programu przesuwa się jako środki nie wygasające na realizację zadań wymagających kontynuacji w roku następnym do momentu uprawomocnienia się nowego Gminnego Programu.

3. Zasady wynagradzania członków komisji.

Członek Komisji za udział w posiedzeniu otrzymuje ryczałtowe wynagrodzenie w wysokości:

Przewodnicząca Komisji:	500,00zł brutto
Sekretarz Komisji:	370,00zł brutto
Wiceprzewodnicząca Komisji:	340,00zł brutto
Członkowie Komisji:	320,00zł brutto

za następujące zadania:

- motywowanie do leczenia odwykowego,
- kontrole placówek,
- opiniowanie punktów sprzedaży,

Każdorazowa nieobecność na posiedzeniu komisji wiąże się obniżką wynagrodzenia o 10 %. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla członków komisji stanowi sporządzona lista obecności podpisana przez Przewodniczącą Komisji bądź upoważnioną osobę. Ustala się zwrot kosztów: delegacji, diet, przejazdów, noclegów na zasadach określonych dla pracowników urzędu gminy za podróże służbowe na terenie kraju.

Sporządziła:
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych